

Akademia im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi, 5 maja 2026

WYKŁAD ILUSTROWANY DŹWIĘKIEM

„W warsztacie Porpory: ponowne odkrywanie sztuki praktycznego kontrapunktu”

Podczas studiowania praktycznego kontrapunktu na podstawie rękopisów pochodzących z jednych z najstarszych włoskich edukacyjnych instytucji muzycznych, łatwo można poczuć się przytłoczonym ogromną liczbą ćwiczeń oraz pozornie luźną strukturą programu nauczania. Często brakuje informacji, które pozwoliłyby zrozumieć, w jaki sposób ćwiczenia te miały być wykonywane, a nawet jak należało do nich podejść w praktyce.

Badania nad pedagogiką partimenta muszą zatem uwzględniać nie tylko zachowane zbiory partiment, lecz także materiały poprzedzające naukę partimenta oraz te, które następowały po niej. Ćwiczenia wokalne, czyli *solfeggi*, mogą dostarczyć cennego kontekstu dla zrozumienia roli ludzkiego głosu w przyswajaniu wzorców, modeli, imitacji i wariacji. Choć źródła partimentowe często zachowują jedynie ćwiczenia zadawane przez nauczycieli, studenckie zeszyty z kontrapunktu pisanego oferują istotny wgląd w to, jak materiały te były faktycznie wykorzystywane. W szczególności zeszyty z konserwatoriów neapolitańskich wiele mówią o strategiach uczenia się stosowanych przez studentów w trakcie ich kształcenia.

Ten wykład ilustrowany dźwiękiem koncentruje się na strategiach nauki partimenta poprzez badanie powiązań między solfeggio, partimentem a kontrapunktem pisanym. Centralnym punktem tych rozważań jest pedagogika jednego z najbardziej wpływowych nauczycieli śpiewu i kompozytorów Europy połowy XVIII wieku — Nicoli Porpory (1686–1768). Analiza nowo zidentyfikowanych materiałów dydaktycznych przypisywanych Porporze pozwala uzyskać unikatowy wgląd w rolę wariacji w przyswajaniu praktycznego kontrapunktu, zwłaszcza poprzez praktyczne ćwiczenia przy klawiaturze.

Wykład dotyczyć będzie również aspektów wariacyjności oraz formy w dziełach Porpory oraz Josepha Haydna (1732–1809), który w latach 50-tych XVIII wieku, pełniąc funkcję akompaniatora Porpory, przyswoił wiele z jego pedagogicznych zasad.

Peter van Tour